

2020

§16b **Miljøtilladelse** af husdyrbruget
Holmevej 19, 6240 Løgumkloster

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE	4
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	5
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE.....	6
1) Indretning og drift af anlæg	6
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	8
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	8
4) Lokalisering og landskab	9
5) Ammoniak	10
6) Lugt	11
7) Øvrige emissioner og gener	11
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	15
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	17
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger	18
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	18
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	18
VILKÅR	20
HØRINGER	25
KLAGEVEJLEDNING	25
BILAG	25

INDLEDNING

Lønholm Agro Aps har den 22. april 2020 søgt om miljøtilladelse på ejendommen Holmevej 19, 6240 Løgumkloster.

Tilladelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen (skema nr. 217538) med tilhørende bilag.

Tilladelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen herunder afsnit, der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Derefter er der et afsnit der indeholder et ikke-teknisk resume der beskriver konsekvenserne for mennesker og miljø. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af tilladelsen.

Historik

Ejendommen fik i 2009 en miljøgodkendelse til et dyrehold på 218 malkekøer, 16 tyrekalve (40-60 kg), 16 kalve (0-1 mdr.) og 16 kvier (24-25 mdr.), alle af tung race. Godkendelsen blev baseret på, at der skulle opføres en ny kostald, som dog aldrig er blevet bygget.

Tønder Kommune udførte i 2017 et miljøtilsyn, hvor det blev fastlagt at godkendelsen kun var delvist udnyttet, idet produktionen var blevet udvidet i de eksisterende bygninger. I den forbindelse blev det lovlige dyrehold fastlagt til 150 malkekøer, 16 småkalve (0-1 mdr.), 16 kvier (24-25 mdr.) og 16 tyrekalve (40-60 kg) – dengang svarende til 213 DE.

Eftersom de nye stalde ikke er blevet opført, er de ikke en del af den lovlige drift for 8 år siden, nemlig i 2012. Den lovlige drift for 8 år siden er således de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg, som var i brug på det tidspunkt:

Ungdyrstald 1, af 589 m², hvoraf 178 m² er produktionsareal.

Ungdyrstald 2, af 1.146 m², hvoraf 679 m² er produktionsareal.

Dette er udgangspunktet for ansøgningen og identisk med nudriften.

Miljøtilladelse § 16b – 2020

Der søges nu om, at ændre den eksisterende kostald til ungdystald, og den gamle malkestald bliver ændret til sengestald til ungdyst. Den største af gyllebeholderne forsynes med fast overdækning. En gammel lade og en del af en gammel stald rives ned.

AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE

Tønder Kommune meddeler den 17. august 2020 miljøtilladelse til husdyrbruget på Holmevej 19, 6240 Løgumkloster med de stillede vilkår.

Tilladelsen er meddelt jf. § 16b i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

25 m² produktionsareal dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude.

902 m² produktionsareal sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier og stude.

Gødningsareal

1.225 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

I ungdyrstald 1:

- Her bliver dybstrøelsesarealet gjort mindre, det ændres fra 35 m² til 25 m² og dyrekategorien ændres til malkekøer, kvier og stude (før var det kun kalve).
- Til gengæld udvides arealet med sengestalde og spalter fra 143 m² til 152 m².

I ungdyrstald 2:

- Produktionsarealet med sengestald og spalter udvides med 71 m² fra 679 m² til i alt 750 m².

Desuden overdækkes den store gyllebeholder med teltoverdækning.

Dispensation

Den tidligere malkestald inddrages som regulært staldafsnit. Afsnittet ligger tættere end de 30 m til naboskel (matr. 73 Holme, Højst). Dispensationen meddeles, så stalden kan udvides i hele bygningens omfang indtil 20 m fra skel. Tønder Kommune meddeler dispensation fra afstandskravet jf. § 9 i Husdyrloven.

Godkendelsen bygger på ansøgning nr. 217538 indsendt via husdyrgodkendelse.dk. Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Helle H. Iversen
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 01-05-2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 760 af 30-07-2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

MILJØTEKNI SK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger:

Adresse: Holmevej 19, 6240 Løgumkloster
Ejendomsnr.: 5500004119
CVR: 40992405
CHR: 50589

2) Kontaktoplysninger:

Navn: Lønholm Agro Aps
Adresse: Hyndingholmvej 7, 6372 Bylderup Bov
Mobil: 40261219
E-mail: kja@protech-cnc.dk

3) Ejer af ejendom:

Lønholm Agro Aps.

4) Rådgiver:

Navn: Britt Bjerre Paulsen
Adresse: Jens Terp-Nielsen Vej 13, 6200 Åbenrå
Mobil: 74365079
E-mail: bbp@landbosyd.dk

5) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte
Hyndingholmvej 7, 6372 Bylderup Bov.

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur, tabeller og situationsplan vedlagt som bilag 1.

Figur 1. Placering af produktionsarealerne. Nederst ungdyrstald 1 – øverst ungdyrstald 2.

Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype
1	Ungdyrstald 1	579	152 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude

			25 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude.
2	Ungdyrstald 2 (tidligere kostald)	1.146	71 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier og stude
			679 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier og stude

Tabel 1. Staldanlæg i ansøgt drift.

	Gødningsanlæg	Størrelse	Gødningsareal og gødningstype
1	Gyllebeholder 1 (lille)	500 m ³	146 m ² flydende husdyrgødning
2	Gyllebeholder 2 (mellem)	1.250 m ³	290 m ² flydende husdyrgødning
3	Gyllebeholder 3 (stor)	4.000 m ³	789 m ² flydende husdyrgødning

Tabel 2. Gødningsanlæg i ansøgt drift.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøger oplyser:

For opbevaringsanlæg er 8 årsdriften og nudriften identiske. Her har den mellemste af gyllebeholderne alene været anvendt til ensilagevand. Det vil også fremover være tilfældet. Hvis der skulle opstå en situation med behov for nødkapacitet til gylle, kan evt. ledig kapacitet i gyllebeholder 2 udnyttes, og i såfald vil hele indholdet blive håndteret som gylle. Derfor er beholderen indtastet i husdyrgodkendelse.dk som et gødningslager. Gyllebeholder 3 forsynes med fast overdækning.

Med et forventet dyrehold på 220 jersey årskvier (9-23 mdr.) kommer der ca. 1.040 m³ gylle. Der kan være mindre mængder strøelse fra sygeboksen, men den forventes kun at være i brug, hvis der er et dyr der har brug for aflastning, så det vil være begrænsede mængder. Strøelse fra dybstrøelsesboksen kan kommes i gyllebeholderen eller afhentes til biogas.

Regnvand/ensilagevand fra plansiloerne og det befæstede areal mellem plansiloerne og stalden ledes til beholder 2. Der er tale om ca. 1.200 m² fast plads, og dermed op til ca. 2.000 m³ vand, der skal opbevares og bringes ud. Restvandet køres ud, men det kan gøres en større del af året, når det ikke indeholder gylle, så der er højst behov for at kunne opbevare ensilagevand fra 4-5 måneder, svarende til en våd vinter. Beholder 2 rummer 1.250 m³, så den kan rumme 600 mm nedbør eller mere end halvdelen af årets nedbør fra ensilagepladsen, hvis det skulle være nødvendigt.

Evt. strøelse fra sygeboksen i stald 1 udmuges enten til container, som afhentes samme dag til biogas eller kommes i gyllebeholderen.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 6 måneders kapacitet for husdyrgødning er så rigeligt opfyldt, da den store beholder rummer 4.000 m³.

Tønder Kommune vurderer:

At opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området. Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger oplyser:

Ansøgningen omhandler som tidligere beskrevet en inddragelse af den eksisterende malkestald til sengestald med spalter. Dette staldafsnit er en del af den eksisterende kostald. Der sker således ingen ydre bygningsmæssige ændringer med forbindelse til dyreholdet, bortset fra, at gyllebeholder 3 forsynes med fast overdækning. Det er dog planen at renovere ejendommen løbende, forsyne staldene med nye gardiner, skifte gamle blikplader på bygningssiderne med nye, og rive nogle af de ældste driftsbygninger væk.

Udvidelsen af antallet af sengepladser i den eksisterende stald og godkendelse af de øvrige staldarealer, som følge af indførsel af stipladsmodellen, anses at være erhvervsmæssigt nødvendig for bedriften, i forbindelse med at ejendommen er blevet handlet og indgår som en del af en større bedrift, hvor malkekøerne er opstaldet på Hyndingholmvej 7 i Aabenraa Kommune. En godkendelse af staldenes produktionsareal i stedet for antal dyr vil gøre det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt, hvorved ejendommens indtjeningsmuligheder kan optimeres.

Tønder Kommune vurderer:

Med ansøgers beskrivelse ovenfor, vurderer Tønder Kommune, at der er redegjort for de bygningsmæssige ændringer/udvidelser. Den store gyllebeholder får påsat en teltoverdækning, men da beholderne ligger samlet med de øvrige driftsbygninger vurderes det ikke, at give anledning til et væsentligt anderledes udtryk af ejendommen. Udvidelsen af produktionsarealerne foregår kun i de eksisterende stalde. På den baggrund bliver der kun stillet vilkår om, at placeringen og indretningen af de nye produktionsarealer skal være i overensstemmelse med det ansøgte og godkendte. Selve produktionsarealerne kan ses på bilag 2.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger oplyser:

På Lønholm Agro ApS drives der husdyrhold på Hyndingholmvej 7 og Holmevej 19. Holmevej 19 fungerer som kviehotel for Hyndingholmvej 7. Hyndingholmvej 7 har desuden foderopbevaring til Holmevej 19.

De to ejendomme, vurderes ikke at være teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet jf. husdyrlovens § 16c. Afstanden mellem de to ejendomme er ca. 2 km, så de kan bedst vurderes miljømæssigt hver for sig, da de ikke påvirker de samme naboer og naturarealer mv. De to ejendomme kan teknisk og praktisk fungere hver for sig, da de har hver sit gødningsopbevaringsanlæg og foderopbevaringsanlæg. Der flyttes dyr mellem ejendommene, idet kvierne flyttes til Holmevej 19 efter løbning, og tilbage til hovedejendommen inden kælvning. Det er dog planen at blande foder på Hyndingholmvej 7, og flytte færdigblandet foder til Holmevej 19.

Tønder Kommune vurderer:

Husdyrbrugene er ikke teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt direkte forbundet idet hvert husdyrbrug kan drives selvstændigt. Afstanden mellem de to ejendomme som ansøger driver (Hyndingholmvej 7 og Holmevej 19) er ca. 2 km, så det vurderes, at der ikke er tale om samdrift.

4) Lokalisering og landskab

Ansøger oplyser:

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Staldanlægget og gyllebeholderne ligger i Tønder Kommune, ca. 2,4 km sydøst for Øster Højst. Området er domineret af store landbrugsflader med en del læghegnsbeplantning og nogle plantagearealer. Der er en del træbevoksning på ejendommen ud mod vejen, og bygningerne ligger lidt tilbagetrukket fra Holmevej.

Der sker ingen ydre bygningsmæssige ændringer, bortset fra at den største af gyllebeholderne forsynes med fast overdækning. Eftersom gyllebeholderen ligger i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger, og der i øvrigt ikke sker bygningsmæssige ændringer, er der ikke undersøgt yderligere vedr. landskabelige udpegninger, afstand til fortidsminder, fredninger eller andet.

Den eksisterende kostald er opført med åbne sider, grå elementer, gråt tag, og nogle brune plader. Maskinlade / stald er opført med lukkede grå sider samt med gråt tag. Kostald og maskinlade forsynes med nye gardiner og nye blikplader i antracitgrå, og ejendommen undergår en generel oprydning, og nogle af de ældste driftsbygninger fjernes. Stuehuset er med rødt tag og høj tagrejsning. Den gamle kostald, der er sammenbygget med stuehuset, bevares indtil videre, og anvendes til diverse opbevaring.

Tønder Kommune vurderer:

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt, da der ikke etableres husdyr-, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor nedenstående afstandskrav.

Afstand til naboer og byzone m.v.	Afstandskrav	Afstand / retning
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (ved Ø. Højst)	50 m	ca. 2,6 km (NV)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende. Nærmeste område er lokalplan for "Campingplads Kristianshåbvej" ca. 2 km syd for staldene.	50 m	ca. 2,0 km (S)
Nærmeste nabobeboelse er Holmevej 25, 6240 Lgkl., der ligger ca. 186 m øst/sydøst for den sydligste staldbygning.	50 m	ca. 186 m (Ø/SØ)

Tabel 3. Afstand til naboer og byzone mv.

Afstandskravene i husdyrlovens § 7 er overholdt, da der ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor nedenstående afstandskrav til særlig ammoniakfølsom natur.

Afstand til ammoniakfølsomme naturtyper	Afstandskrav	Afstand / retning
Kategori 1 (Inden for internationale naturbeskyttelsesområder = områder i Draved Skov)	10 m	ca. 6,3 km (NV)
Kategori 2 (Uden for internationale naturbeskyttelsesområder = Alslev Mose, og et område i Åbenrå Kommune)	10 m	ca. 5 km (NV)/ 3,4 (SØ)

Tabel 4. Afstand til kategori 1 og 2 natur.

Der må ifølge husdyrlovens § 8 ikke etableres husdyr-, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor følgende afstandskrav:

Afstand fra anlæg	Afstandskrav	Afstand / retning
-------------------	--------------	-------------------

Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning (markvandsboring DGU 167.601 øst for den store gyllebeholdere)	25 m	ca. 33 m (Ø)
Vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning (nærmeste boring er til Ø. Højst Vandværk med id nr. 159.965, boringen ligger nordvest for ejendommen).	50 m	ca. 2,9 km (NV)
Vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2. Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må endvidere ikke etableres inden for en afstand af 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m ² . Der ligger en grøft øst for anlæggene. Afstandskravet overholdes ikke, men dette er ikke relevant, da der er tale om eksisterende beholdere.	100 m/15 m	ca. 15 m (Ø)
Offentlig vej og privat fællesvej (Holmevej)	15 m	ca. 17 m (S)
Levnedsmiddelvirksomhed (ingen inden for 25 m)	25	> 25 m
Beboelse på samme ejendom (fra den gamle malkestald, der inddrages som regulært staldafsnit).	15 m	Ca. 50 m
Naboskel (matr. 73, Holme, Højst – der også ejes af Lønholm Agro)*	30 m	ca. 19 m (Ø)

Tabel 5. Afstande jf. §8. * Afstandskrav overholdes ikke.

Afstandskravene i § 8 er overholdt, med undtagelse af krav til naboskel. Tønder Kommune vurderer, at der umiddelbart kan og skal gives dispensation, da den tidligere malkestald inddrages som et regulært staldafsnit. Lønholm Agro ejer nabomatriklen (hører under Holmevej 17), og der er tale om et almindeligt landbrugsareal i omdrift. På den baggrund vurderes det, at der kan gives dispensation.

Ungdyrstald 1 ligger tæt på stuehuset (beboelse på samme ejendom), men her vurderes, at der ikke skal gives dispensation, da området der udvides med spalter i stalden, i forvejen, er godkendt staldområde.

Tønder Kommune har ikke undersøgt om gården ligger indenfor relevante udpegninger, fredninger m.v. i kommuneplanen, naturbeskyttelsesloven, planloven, museumsloven etc., idet der ikke etableres nye driftsbygninger.

Idet der ikke bygges nye driftsbygninger vurderes det, at projektet ikke vil påvirke landskabet. Der er dog stillet vilkår til de nye produktionsarealers placering og indretning, da det skal være i overensstemmelse med det ansøgte og godkendte.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger ved Draved Skov ca. 6,3 km mod nordvest. Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 3,4 km mod sydøst, der er tale om et overdrev i Åbenrå Kommune udpeget af staten. Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste kategori 3 natur ligger ca. 920 m mod øst. Der er tale om et mindre mose område, der ligger i en skov. Derudover ligger der noget potentiel ammoniakfølsom skov mod nordøst. Beregningerne viser at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år til begge områder, hvilket er under beskyttelsesniveauet. Resultatet af beregningerne fra husdyrgodkendelse.dk kan ses herunder.

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
Ammoniak følsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Mose	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Mose	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Tabel 6. Beregninger af ammoniakdeposition.

Forudsætningen for disse beregninger er, at der påsættes en teltoverdækning på den største af gyllebeholderne. Dette stilles der vilkår om.

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgenæafstanden. Nærmeste nabo uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger er Holmevej 23, nærmeste samlede bebyggelse er ved Sottrup (udgøres af Sottrup By 6) og nærmeste dissiderede byzone er i Ø. Højst.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Holmevej 23	0	FMK	53,6	53,6	377,2	Ja
Kløvervej 2	0	FMK	95,3	95,3	2642,7	Ja
Kristianshåbvej 5	0	FMK	95,3	95,3	2146,3	Ja
Sottrup By 6	0	FMK	95,3	95,3	1626,1	Ja
Ø. Højst, Højst	0	FMK	169,5	169,5	2639,6	Ja

Tabel 7. Lugtberegning ansøgning nr. 217538.

Beregningen viser, at lugtgenekriteriet er overholdt. Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

At samtlige genekriterier er overholdt jf. beregningerne i husdyrgodkendelse.dk og under forudsætningerne af, at vilkår overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj og vibrationer

Ansøger oplyser om støj og rystelser:

På Holmevej 19 kan der forekomme støj i forbindelse med fodring, flytning af dyr, afhentning og omrøring af gylle. Gylle omrøres ½ time hver nat. Gylle afhentes ugentligt til biogas fra fortanke placeret ved østenden af hhv. maskinlade og stald, og leveres tilbage i gyllebeholderen i læs af ca. 30 tons.

Der kan forekomme vibrationer eller rystelser i forbindelse med transport. Det skønnes, at afstanden til de nærmeste naboer (mere end 180 m) vil betyde, at rystelser eller vibrationer ikke vil mærkes hverken i forbindelse med til- og frakørsel, eller i forbindelse med gylleomrøring eller overpumpning. De nærmeste naboer, som ligger i en afstand af ca. 180 m, er begge landbrug, og udfører derfor selv aktiviteter, der kan støje eller vibrere. Det tilstræbes generelt, at maskiner ikke står i tomgang i længere tid af gangen.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre nabobeboelser uden landbrug mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Under forudsætning af, at vilkåret overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Støv

Ansøger oplyser:

Kørsel på arealerne rundt om bygningerne kan medføre en del støv i tørre perioder. Da der er tale om en ungdyrsbesætning, vil antallet af transportere være begrænset. Der vil være lidt transport i forbindelse med afhentning af gylle, og hvis det foregår i en periode med tørt vejr, kan det give anledning til lidt støv. Det skønnes dog ikke at være noget, der giver anledning til gener for de omkringboende, i kraft af den store afstand. Driftsbygningerne ligger lidt tilbagetrukket fra vejen, og det vurderes derfor, at der ikke vil være støvgener for forbigående. Det kan støve lidt fra transportere på offentlig vej, men færdsel på offentlig vej er ikke reguleret af en miljøgodkendelse. Støv vil primært forekomme i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejlet efter udkørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det. Strøning i den lille dybstrøelsesboks skønnes ikke at give anledning til støv uden for bygningen. Der er ingen korn opbevaring på ejendommen.

Tønder Kommune vurderer:

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være transportere samt håndtering af foder og halm. Vi vurderer, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener på grund af afstanden, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Opformering af fluer begrænses ved god renholdelse i staldene og ved at strøet boks (syge-/aflastning) udmuges, så snart den ikke er i brug. Der opbevares ikke kraftfoder på ejendommen. Ejendommen gennemgår en generel oprydning i forbindelse med at ny ejer overtager driften. Rottebekæmpelse varetages af eksternt firma.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Der stilles vilkår til god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så at skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøger oplyser:

Al transport i forbindelse med husdyrbruget sker via indkørslerne på Holmevej 19. Der er to tilkørselsveje til bedriften, og mulighed for at køre rundt, så lastbiler ikke skal vende for at komme ud igen.

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-19.00 på hverdage. Antallet af tunge transporter er skønsvist opgjort i tabel nedenfor. Tidligere har der været mælkeproduktion på ejendommen, med transporter til og fra i forbindelse med afhentning af mælk hver anden dag, samt udkørsel af knap 5000 m³ gylle. Dette vil ikke være tilfældet fremadrettet. Fra 2021 er det planen, at gyllen og evt. strøelse bliver hentet til biogasanlæg og der skal modtages afgasset biomasse retur. Det forventes, at lastbilen fra biogasanlægget fylder afgasset gylle i tanken, og tager frisk gylle med retur.

Herudover er der kørsel med personbiler.

Tunge transporter	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Mælkebil	183	0
Indkørsel af korn/foder	60	365
Diesel	5	0
Husdyr til og fra	52	52
Ensilering		Højst af samme omgang som tidligere.
Udkørsel af gylle	244	52
Afhentning af gylle til biogas		52
Kørsel med affald	26	0
Afhentning af døde dyr	52	6
Maksimalt i alt	622	527

Tabel 8. Skønnede antal transporter – førsituation dels fra beskrivelse i 12 godkendelse fra 2009 og dels beregnet ud fra det nuværende lovlige dyrehold.

Som tidligere beskrevet leveres foderet færdig blandet fra Hyndingholmvej 7, hvorfor der sker en stigning af "indkørsel af korn og foder". Der vil formentlig ske ensilering på Holmevej 19 i nogle år fremover, men på længere sigt er det planen at anlægge nyt ensilageanlæg på Hyndingholmvej 7. Der sker ingen markdrift fra ejendommen, dette udføres med udgangspunkt fra Hyndingholmvej 7.

Tønder Kommune vurderer:

Da der er relativ god afstand til nærmest nabobeboelse, der ikke ejes af ansøger eller ikke er et landbrug vurderer Tønder Kommune, at transporter til og fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener. Der stilles ingen vilkår.

Lys

Ansøger oplyser:

Der er ingen projektører eller kraftig udvendig belysning, men der er en lampe på gavlen af hhv. stald og maskinlade, så man kan orientere sig på ejendommens udendørs arealer. Der er dæmpet natlys i stalden med 2 lysstofrør, så dyrene kan orientere sig i stalden.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser:

Det tilstræbes at holde rent og ryddeligt i og omkring bygningerne for at mindske antallet af fluer og undgå tilhold af skadedyr. Der er spalteskrabere i staldene, som ganske vist ikke kan tælles med til reduktion af ammoniakfordampningen, men dog er med til holde dyrene og de arealer, de går på, rene. Arbejdet på bedriften – udfodring, flytning af dyr mv. - lægges hovedsageligt i dagtimerne. Der er rigelig opbevaringskapacitet, så gylle og pladsvand kan håndteres forsvarligt i forhold til udbringningstidspunkter og jordens egnethed, når der køres ud. Nærheden til åben grøft betyder, at der er ekstra fokus på at sikre mod uheld med gylle eller pladsvand, og der etableres en terrænförhöjning langs med grøften på østsiden af de to største gyllebeholdere, der i øvrigt er forsynet med alarm.

Der bliver udarbejdet en samlet beredskabsplan for Holmevej 19 og Hyndingholmvej 7.

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift, stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af affald, brændstof og eventuelle kemikalier. Der stilles vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld. Desuden skal tagedløbsbrønde o.lign. inden for 15 m af gødningsopbevaringsanlæg sikres, således at der ikke ved gylleudslip vil kunne løbe gylle til den nærliggende grøft/vandløbssystemet. Der ligger et vandløb/en grøft meget tæt på ejendommen, derfor vurderes det også at der skal stilles vilkår om en terrænförhöjning mellem de 2 store gyllebeholdere og grøften. Vi vurderer på den baggrund, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøger oplyser:

Der er intet kemikum på ejendommen, idet markbruget drives fra Hyndingholmvej 7.

Tønder Kommune vurderer:

Ejendommen ligger ikke i et område udpeget som indvindingsopland til vandværker. Da der ikke findes pesticider på ejendommen stilles kun vilkår i tilfælde af eventuel opbevaring og håndtering af kemikalier og sprøjtemidler.

Olie og brændstof

Ansøger oplyser:

Den gamle dieseltank bliver afmeldt, og der vil ikke fremover være opbevaring af diesel på ejendommen.

Tønder Kommune vurderer:

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen, der i høj grad sikrer mod forurening. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for olie ved eventuelle olietanke skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme og at eventuelle brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles. Selve tankningen skal foregå på fast, tæt bund.

Egenkontrol og management

Ansøger oplyser:

Der udarbejdes en foderplan, som også gælder for kvierne på Holmevej 19. Der føres logbog over flydelag, hvis der er gylle, der opbevares uden fast overdækning. Der holdes øje med el- og vandforbruget via afregninger fra vandværk og elselskab. Der udarbejdes sprøjtejournal, markplan og gødningsregnskab for bedriften. De tre beholdere er omfattet af krav om beholderkontrol hvert 5. år.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om egenkontrol på ejendommen i forhold til el- og vandforbruget. De øvrige ting, der foregår på bedriften (udarbejdelse af markplan, gødningsplan, sprøjteplan mm) gør at Tønder Kommune vurderer, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management. Der stilles vilkår vedr. teltoverdækning (egenkontrol) jf. vejledningen fra Miljøstyrelsen.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøger oplyser:

Både stalden og maskinladen er indrettet med sengebåse og spalter, og dermed gyllekanaler. Begge bygninger har afløb til hver sin fortank, placeret umiddelbart øst for hver bygning. Herfra kan gyllen pumpes til gyllebeholder 3, men fremadrettet bliver den hentet til biogas direkte fra fortanken. Ensilageanlægget vil blive anvendt i det omfang, der er behov for det til at opbevare grovfoder fra bedriften. Vand fra ensilageanlægget og pladsen mellem ensilageanlægget og stalden ledes til gyllebeholder 2, som fortrinsvist benyttes udelukkende til pladsvand.

Der sættes teltoverdækning på den største af de 3 gyllebeholdere, hvorved mængden af regnvand, der skal håndteres som gylle mindskes med ca. 0,4 m³/m², eller ca. 60 m³.

Tagvand ledes til grøft. Der sker ingen ændringer i det bebyggede areal, så der er ingen ændringer i mængderne af tagvand – muligvis vil det reduceres lidt, da et par af de gamle bygninger fjernes. Der er ingen toilet i driftsbygningerne. Se bilag vedr. afløbsforhold.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af den indsendte afløbsplan, bilag 3, vurderes, at afløbsforholdene ser ud til at være i orden.

Afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til grøft eller vandløb samt nedsivning er ikke omfattet af denne godkendelse. Der stilles ingen vilkår.

Affald og døde dyr

Ansøger oplyser:

Der produceres kun meget minimale mængder affald på ejendommen, da foderet leveres færdigblandet fra Hyndingholmvej 7, og da der kun er tale om opdræt fra ca. 9 måneder. Så der er ingen fodersække eller poser fra mælkepulver eller lign, og forventes ingen affald fra dyrlægebehandling.

Der opbevares ikke sprøjtemidler på ejendommen, da der ikke drives planteavl fra ejendommen. Der findes heller ikke spildolie, oliefiltre m.m. fra maskiner. Så der er ingen kemi-dunker, olietønder, oliefiltre eller lign.

Der kan være et udtjent lysstofrør eller et par brugte batterier – det samles i en kasse i den gamle stald, og afleveres til kommunal modtagestation. Der kan

også komme noget brugt afdækningsfolie fra ensilagepladsen, dette vil også blive afleveret til modtagestation, hvis det bliver aktuelt.

Døde dyr placeres ved laden, samme sted som den tidligere ejer anvendte. Dyrene placeres hævet over jorden og under afdækningskappe. Når der er registreret et dødt dyr, kontaktes DAKA, hvorefter de afhenter den efterfølgende hverdag. Pladsen er ca. 17 m fra vejen, men ikke synlig fra vejen.

Tønder Kommune vurderer:

Lysstofrør hører i kategorien for farligt affald (da de indeholder kvikksølv), det vurderes derfor at der skal stilles vilkår om opbevaring af fast og flydende farligt affald. Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøger oplyser:

På ejendommen anvendes der primært energi til gylleomrøring og belysning. Det er et meget minimalt energiforbrug. Staldene har naturlig ventilation, hvorfor der ikke anvendes el til ventilationsanlæg. Der er ingen korn tørringsanlæg. Tidligere har der været et el-forbrug til malkning og mælkekøling, det er nu ophørt.

Lønholm Agro har fokus på at optimere deres energiforbrug, men da ejendommen er overtaget for nylig, er der ingen erfaringstal at gå ud fra. Energiforbruget vil blive fulgt løbende, og der kan følges op i forbindelse med tilsyn.

Tønder Kommune vurderer:

Da der ikke rigtig er anlæg på ejendommen, der er særlig energiforbrugende vurderes det, at det eneste der kan stilles vilkår til er belysningen. Dvs. at der skal skiftes til lavenergilysstofrør eller LED i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente. Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøger oplyser:

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr. Ejendommen modtager vand fra Øster Højst Vandværk. Derudover er der markvanding på ejendommen.

Type	Forbrug pt.	Forbrug efter
Drikkevand, vaskevand mv.	Ca. 5.000 m ³	Ca. 1.000 m ³

Tabel 9. Vandforbrug før og efter.

Af vandbesparende foranstaltninger kan nævnes, at der er installeret drikkekar med stor overflade, hvilket gør det let for kvierne at drikke, og minimerer vandspildet.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er vandforbruget pr. opdræt af jersey ca. 4,3 m³. Med maks. 220 årskvier er det ca. 1000 m³. Der føres ikke løbende journal over vandforbruget, men forbruget opgøres halvårligt i forbindelse med opkrævning fra vandværket.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Tønder Kommune vurderer:

Langt størstedelen af vandforbruget på ejendommen er drikkevand til kvierne udover den mængde der anvendes til markvanding. For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøger oplyser:

BAT-niveauet beregnes i Husdyrgodkendelse.dk, og denne godkendelse tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse på de eksisterende staldafsnit, som ikke ændres. Hvilket betyder, at for de eksisterende staldafsnit tages der afsæt i et BAT niveau, der er fastsat i tidligere godkendelse.

I den eksisterende godkendelse, er der fastsat krav om, at spaltegulvet skrubes hver. 4 time. Disse spalteskrabere er taget af Miljøstyrelsens teknologiliste, da test har dokumenteret, at skraberne ikke har den effekt på ammoniakfordampningen, som man antog ud fra tidligere undersøgelser. Derfor kan den hidtidige miljøeffekt af spalteskrabere i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om miljøgodkendelser eller tilladelse efter lovens nye §§ 16a og 16b ikke anvendes. Det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsen bilag 3, Nr. 2.1.2, at ved genberegningen af virkemidler og teknologi, der er anført i den gældende godkendelse eller tilladelse, men som ved afgørelsen for den nye godkendelse eller tilladelse ikke er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, reduceres BAT-kravet til staldafsnittet.

Det vil sige, at BAT-kravet til en eksisterende stald, der har en miljøgodkendelse med vilkår om spalteskraber, ved en ny ansøgning om udvidelse/ændring skal reduceres til det niveau, der beregnes uden effekten fra spalteskraberen. Denne genberegning og alt andet lige højere emission anses herefter som værende det fastsatte BAT-krav for den eksisterende stald.

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 1538 kg NH₃-N/år og ammoniakemissionen er på 1399 kg NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt. Den faste overdækning på gyllebeholder 3 mere end opvejer forskellen mellem sengestald med spalter og et BAT-gulv i det staldareal, der indrettes, hvor der tidligere var malkestald.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 1.538 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget bliver 1.399 kg N/år. Forudsætningerne kan ses herunder.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde 				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Ungdyrstald 1	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ungdyrstald 1	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ungdyrstald 2	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ungdyrstald 2	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	1,16

Tabel 10. Forudsætningerne for BAT-beregningerne fra husdyrgodkendelse.dk.

Tønder Kommune vurderer derved at BAT er overholdt. For at overholde BAT-kravet har ansøger valgt at sætte teltoverdækning på den store gyllebeholder, dette stilles der derfor vilkår om.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ansøger oplyser:

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er, idet anlægget ligger langt fra både kommune- og landegrænser.

Tønder Kommune vurderer:

På grund af afstanden fra grænsen til ejendommen er Tønder Kommune enig i ansøgers vurdering om, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Ikke relevant da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Naturbeskyttelseslovens § 3

De to nærmeste § 3 beskyttede områder omfattet af naturbeskyttelsesloven er vandhuller, der ligger henholdsvis nordvest og sydvest for ejendommen.

Merdeposition er beregnet til 0,0 kg N/ha/år til begge områder, så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændringer i vandhullerne.

Habitatvurdering

Nærmeste natura 2000-område er fuglebeskyttelsesområde nr. 61 Kongens Mose og Draved Skov, der også er udpeget som habitatområde nr. 88, ca. 6,4 km nordvest for husdyrbruget. Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,0 kg N/ha/år i nærmeste punkt på området efter udvidelsen/ændringen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder på de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde ligger ca. 6,4 km mod nordvest. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet på Holmevej 19 ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes godt nok på sigt lidt gamle bygninger, men

der vil stadig være bygninger tilbage og der fældes desuden ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

- Husdyrbruget godkendes til:
  - * 25 m² produktionsareal (dybstrøelse) til malkekøer, kvier og stude.
  - * 902 m² produktionsareal sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier og stude.

OBS: Placering af produktionsarealerne kan ses i bilag 2.

- Fordeling af dyr og det tilladte produktionsareal må maksimalt være som anført i tabel 11, se desuden figur 2, bilag 1 og 2.

Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype
1	Ungdyrstald 1	579	152 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude
			25 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude.
2	Ungdyrstald 2 (tidligere kostald)	1.146	71 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier og stude
			679 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier og stude

Tabel 11: Oversigt over stalde og dyr.

Figur 2: Placering af stalde og produktionsarealer. Stald 1: Nederst, stald 2: Øverst.

3. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG
Stalde og anlæg

4. Indretningen og placeringen af staldene skal være som vist på figur nr. 2.

Gødningsopbevaring og -håndtering

5. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

6. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.

7. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Landskabelige hensyn

Der stilles ingen vilkår. Vilkår om de nye produktionsarealers placering og indretning står under afsnittet for stalde og anlæg.

Ammoniak

8. Gyllebeholder 3 (mod nord 4.000 m³) skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.

9. Åbningen af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

10. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

11. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden 2 hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Lugt

12. Markstakke med dybstrøelse og ensilage skal placeres mindst 100 meter fra beboelser.

13. Kasseret ensilage skal opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.

Støj

14. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
--	-----	---------------	-------

Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel 7. Støjgrænser.

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støv

Der stilles ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

15. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
16. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Til og frakørsel

Der stilles ingen vilkår.

Lys

17. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at drift af ejendommen giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften udarbejde en handlingsplan som skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Driftsforstyrrelser og uheld

18. Der skal udarbejdes en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
 Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
 Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 Bilag over husdyrbruget med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning,

inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

19. Beredskabsplanen skal udleveres til tilsynsmyndigheden på det først kommende miljøtilsyn på ejendommen efter denne tilladelse er meddelt.
20. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier, rester herfra eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.
21. Tagnedløbsbrønde o.lign. inden for 15 m af gødningsopbevaringsanlæg skal sikres, således at der ikke ved gylleudslip vil kunne løbe gylle til den nærliggende grøft/vandløbssystemet
22. Der skal etableres en terrænforhøjning mellem de 2 nordlige gyllebeholdere og vandløbet/grøften. Terrænforhøjningen skal sikre, at der ikke kan løbe gylle til vandløbssystemet. Se placering af forhøjningen nedenfor.

Kemikalier og pesticider

23. Påfyldning af sprøjte skal foregå på et område med fast/støbt underlag med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder.
24. Kemikalier skal opbevares indendørs på fast bund uden afløb.
25. Påfyldning af sprøjte skal foregå under opsyn og fra separat vandtank eller fra vandforsyning med monteret kontraventil og mindst 5 m fra boring.

Olie og brændstof

26. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
27. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast, tæt bund.

Egenkontrol og management

28. Der skal føres logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skadens samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
29. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
30. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
- Forbrug af el, olie, vand og brændstof.
  - Placering af ensilagestakke
- Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Spildevand

Der stilles ingen vilkår.

Affald

31. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
32. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

33. Anlæg, der er særligt energiforbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes så de altid kører energimæssigt optimalt.
34. Der skal skiftes til lavenergilyststofrør/LED i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.

Vandforbrug

35. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
36. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.

HØRINGER

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 190 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, at der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. I denne sag ligger der to nabobeboelser (Holmevej 17 og 21). Den ene er blevet hørt/orienteret om sagen, mens den anden ikke er idet Holmevej 17 også ejes af Lønholm Agro – denne ejendom er heller ikke beboet.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest mandag den 14. september 2020.

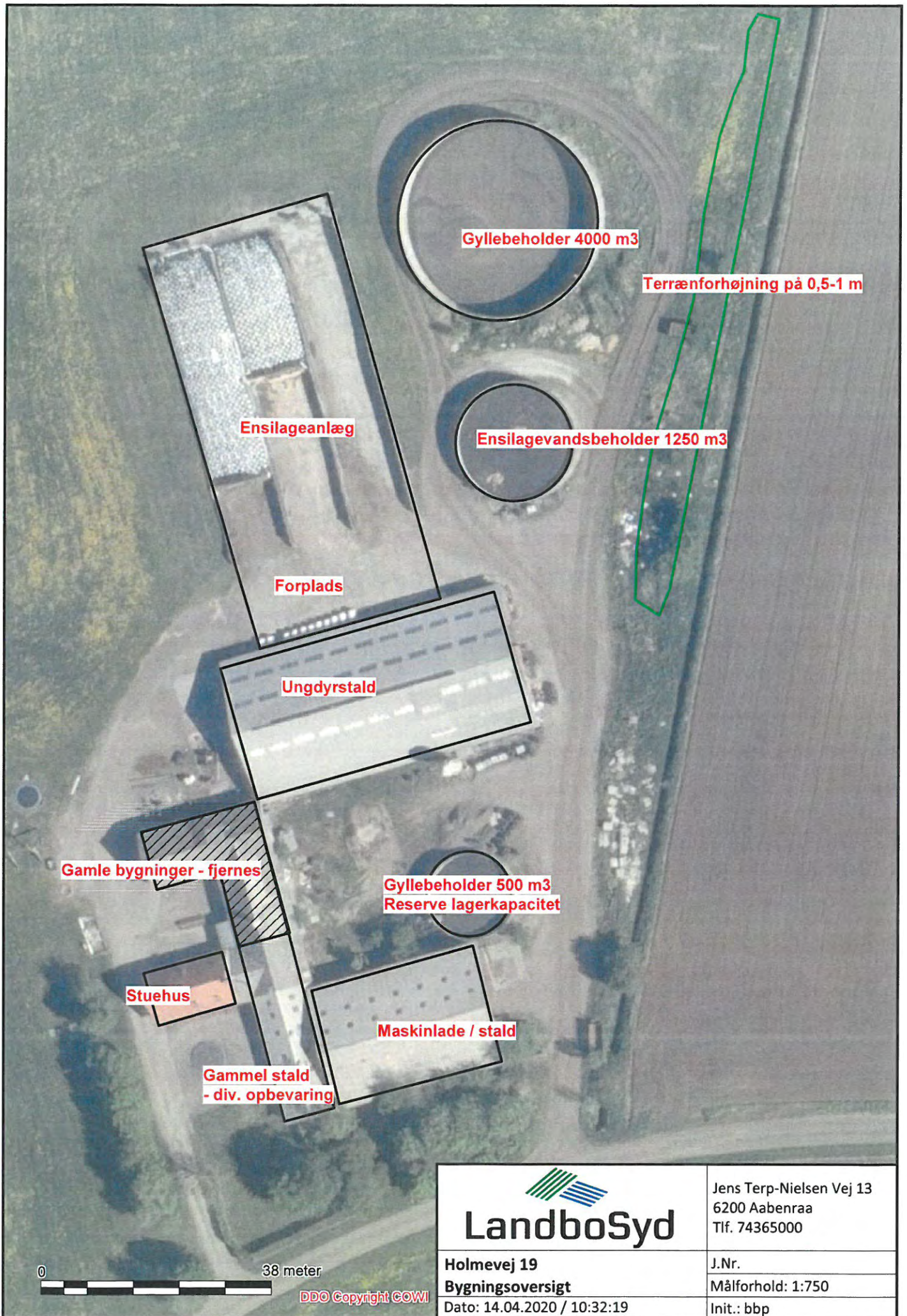
Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

BILAG

Bilag 1: Situationsplan

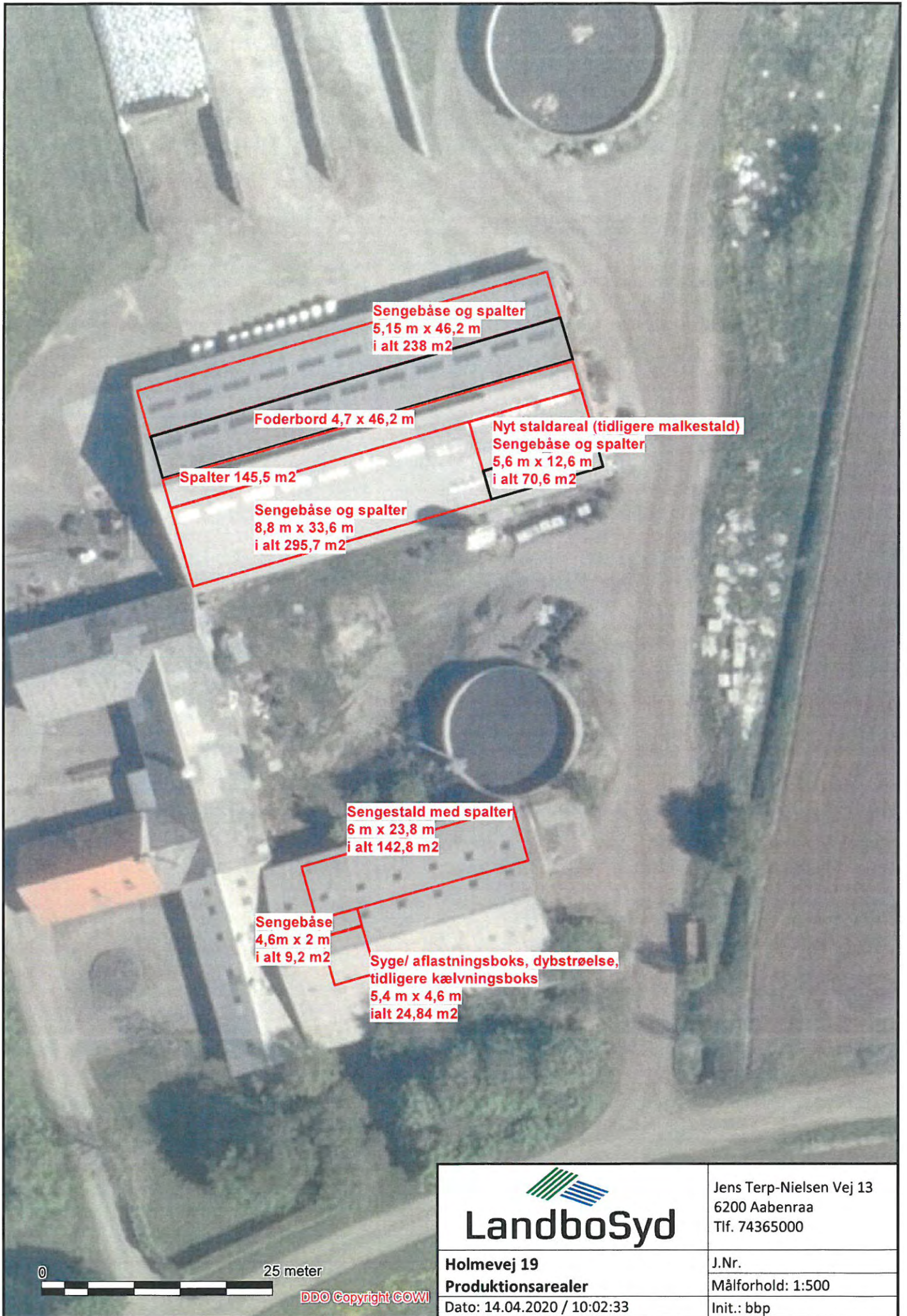
Bilag 2: Placering af produktionsarealerne, Bilag 3: Afløbsplan

 LandboSyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
	J.Nr. Målforhold: 1:750
Holmevej 19 Bygningsoversigt Dato: 14.04.2020 / 10:32:19	Init.: bbp

0 38 meter

DDO Copyright COWI

Sengebåse og spalter
5,15 m x 46,2 m
i alt 238 m²

Foderbord 4,7 x 46,2 m

Spalter 145,5 m²

Nyt staldareal (tidligere malkestald)
Sengebåse og spalter
5,6 m x 12,6 m
i alt 70,6 m²

Sengebåse og spalter
8,8 m x 33,6 m
i alt 295,7 m²

Sengestald med spalter
6 m x 23,8 m
i alt 142,8 m²

Sengebåse
4,6m x 2 m
i alt 9,2 m²

Syge/ aflastningsboks, dybstrøelse,
tidligere kælvningsboks
5,4 m x 4,6 m
i alt 24,84 m²

0 25 meter

DDO Copyright GOWI

LandboSyd

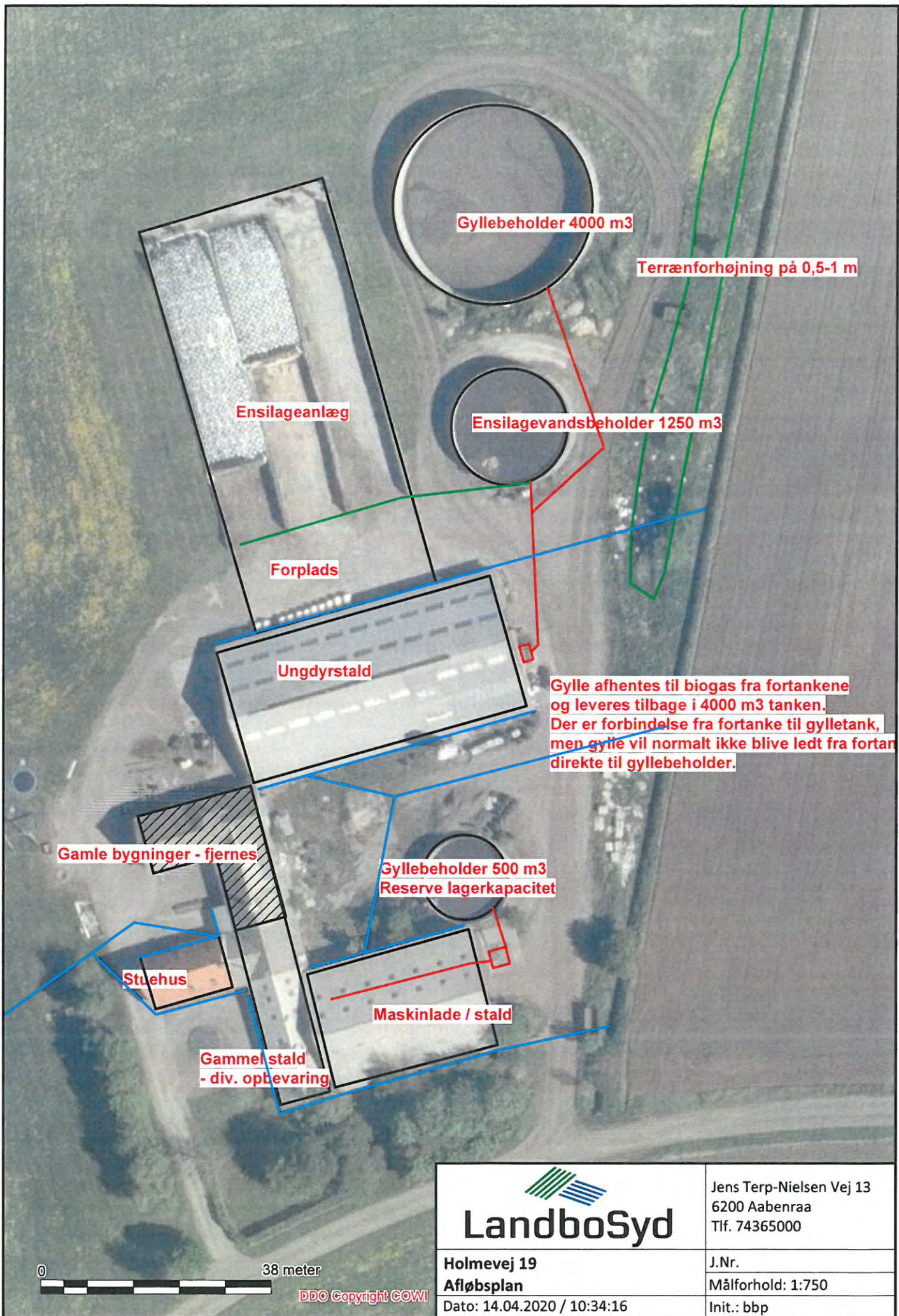
Jens Terp-Nielsen Vej 13
6200 Aabenraa
Tlf. 74365000

Holmevej 19
Produktionsarealer

J.Nr.
Målforhold: 1:500

Dato: 14.04.2020 / 10:02:33

Init.: bbp

Gyllebeholder 4000 m³

Terrænførhøjning på 0,5-1 m

Ensilageanlæg

Ensilagevandsbeholder 1250 m³

Forplads

Ungdyrstald

Gylle afhentes til biogas fra fortankene og leveres tilbage i 4000 m³ tanken. Der er forbindelse fra fortanke til gylletank, men gylle vil normalt ikke blive ledt fra fortan direkte til gyllebeholder.

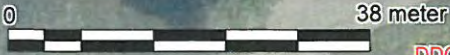
Gamle bygninger - fjernes

Gyllebeholder 500 m³
Reserve lagerkapacitet

Stuehus

Maskinlade / stald

Gammel stald
- div. opbevaring

DDO Copyright COWI

 LandboSyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
	J.Nr. Målforhold: 1:750
Holmevej 19 Afløbsplan Dato: 14.04.2020 / 10:34:16	Init.: bbp